

Konut Mutfağında Kullanıcıların Tercih Ettiği Malzemeler Üzerine Bir Araştırma; Lefke Örneği

A Research On Materials Preferred By Users In Residential Kitchens; A Case Study On Lefke

M. Selen Abbasoğlu Ermiyagil^a, Cemaliye Sunalp Gürçınar^b

^aLefke Avrupa Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Grafik Tasarım Bölümü, Lefke, 99728, KKTC, sabbasoglu@eul.edu.tr, Tel: +90 392 660 2000 (2775), Faks: +90 392 727 75 28

^bLefke Avrupa Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Lefke, 99728, KKTC, csunalp@eul.edu.tr, Tel: +90 392 660 2000 (2776), Faks: +90 392 727 75 28

Article history: Received 20-12-2018/ Accepted 20-03-2019

ÖZET ABSTRACT

Mutfak, yaşamın devamlılığının sağlanması bakımından yiyeceklerin hazırlandığı, pişirildiği, servis ve depolanmasının yapıldığı mekândır. Mutfak mekânlarında kullanılan malzemeler, kullanıcı isteklerine, alışkanlıklarına, kültürel ve sosyo ekonomik durumlarına bağlı olarak değişmekte ve çeşitlilik göstermektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, konut mutfaklarında kullanılan zemin, duvar ve mutfak mobilya malzemelerinin kullanıcı gözüyle değerlendirilmesidir. Çalışma iki aşamalı olup birinci aşama literatür taraması, ikinci aşama ise Kullanım Sonrası Değerlendirme Yöntemine (KSD) uygun olarak geliştirilen anket çalışmasıdır. Kuzey Kıbrıs, Lefke bölgesi kent merkezinde konumlanan, elli konut kullanıcısına anket uygulanmış ve bulgular elde edilmiştir. Elde edilen bulgularda ise, mutfak mekânlarında kullanıcıların tercih etmiş oldukları mutfak malzemeleri hakkındaki düşünce ve tercih sebepleri ortaya çıkarılmıştır. Sonuç olarak, günümüz mutfak tasarımcılarına, kullanıcı dostu mutfak mekânları tasarlayabilmeleri veya mevcut mutfakları kullanıcı dostu mutfaklara dönüştürme bilmeleri amacıyla, tasarım ve uygulama süreçlerinde katkı koyacaktır.

Kitchen is the space where the food is prepared, cooked, served and stocked in terms of maintaining living. Materials and equipment's used in kitchen spaces differ and vary based on needs, habits, and cultural and socio-economic status of users. In this regard, the aim of the study is to evaluate the kitchen furniture (countertops; kitchen cupboards cover; kitchen sink), floor and surface materials used in kitchens through the eyes of a user. The study has two phases where the first phase includes literature review and the second phase focuses on the questionnaire developed in accordance with Post Occupancy Evaluation (POE). The questionnaire has been conducted with fifty residential users) chosen from Lefke city center, North Cyprus. Findings have shown the reason for preference and thoughts of kitchen users on kitchen materials. As a result, findings will contribute to design and application processes of today's kitchen designers to design user-friendly kitchen spaces and to turn the existing kitchens to user-friendly kitchens.

Keywords: Kitchen, Material, Post Occupancy Evaluation (POE), Lefke

Anahtar Kelimeler: Mutfak, Malzeme, Kullanım

Sonrası Değerlendirme (KSD), Lefke

1. GİRİŞ

Mutfak mekânı geçmişten günümüze, insanın pişirme, yemek yeme alışkanlıklarına bağlı olarak, yaşam mekânı içerisinde hayat bulmuş başlıca alanlardan biridir. Günümüzde ise aile bireylerinin gün içerisinde en fazla zaman geçirdiği, biraraya geldiği mekânlardandır. Mutfak mekânı günümüzde değişen hayat şartlarına bağlı olarak da asıl işlevi olan yemek yapmak ve yemenin dışında yaşam tarzına kültür, iklim, çevre, dini inanışlara göre değişiklik gösterebilen ve mekânın özelliklerine göre çok çeşitli amaçlarla da kullanılabilen, değişik eşyalara ev sahipliği yapan bir mekân (Kızıldemir, Öztürk, Sarıışık, 2014:195; Phipps, 2002; İçel, Kayahan ve Avcı 2017: 145) olarak da karşımıza çıkmaktadır. Mutfaklarda ihtiyaç duyulan, kullanılan malzemeler, kullanıcıların alışkanlıklarına, kültürel ve sosyo ekonomik durumlarına bağlı olarak değişmekte ve çeşitlilik göstermektedir. Buna bağlı olarak da özellikle mutfak tasarımlarında tasarım süreçlerinde kullanıcıların görüşlerine isteklerine önem verilmesi bir gerekliliktir. Karaman, Tankut ve Yıldırım'ın ortak çalışmalarında yer verdiği gibi "Bir mutfak tasarımında kullanıcının fizyolojik-psikolojik ihtiyaçları ve alışkanlıklarının yanında, kullanıcı memnuniyeti ve kullanılan malzemelerin özelliklerine önem verilmesi gereken konular arasındadır. Bir mutfak mekânındaki sabit donatı elemanlarında kullanılan malzemelerin özellikleri kullanıcının konforu açısından önemlidir" (Karaman vd., 2016: 406). Aynı zamanda mutfakların üretim aşamasında kullanıcının taleplerinin çok önemli olduğunu Erdinler ve Koç (2015)'de yapmış oldukları çalışmalarında sektörde faaliyet gösteren mobilya firmalarının %40'ı tasarımlarının geliştirilmesinde doğrudan tüketici talebinin çok fazla etkili olduğunu

belirtmişler ve dikkat çekmişlerdir. Bu açıklamadan da anlaşılmaktadır ki, mutfak tasarımlarında kullanıcıların ihtiyaçları ve kullanım süreçlerindeki memnuniyetleri çok önemlidir.

Buna bağlı olarak bu çalışmanın amacı, konut mutfaklarında kullanılan zemin, duvar ve mutfak mobilya malzemelerinin kullanıcı gözüyle değerlendirilmesidir. Çalışma kapsamında literatür taraması ve Kullanım Sonrası Değerlendirme Yöntemine (KSD) uygun olarak geliştirilen anket çalışması yapılmıştır. Bu bağlamda, literatür taraması kapsamında mutfak mekânlarında duvar, zemin ve mutfak mobilyalarında kullanılan malzemeler araştırılmış ve gruplandırılmıştır. Geliştirilen anket kapsamında ise kullanıcılara mutfak mekânlarında duvar, zemin ve mutfak mobilyalarında kullanılan malzemelerin tercih nedenleri sorulmuştur. Anket sonucunda elde edilen bulgularda ise, mutfak mekânlarında kullanıcısı olan kişilerin tercih etmiş oldukları mutfak malzemeleri hakkındaki düşünce ve tercih sebepleri ortaya çıkartılmıştır.

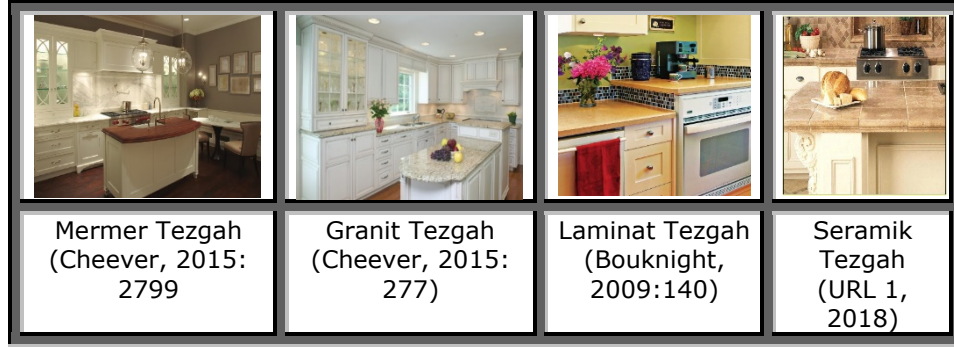
1.1. Mutfak Elemanları ve Kullanılan Malzemeler

Çalışma kapsamında, mutfaklarda konumlanan, zemin, duvar ve mutfak mobilya malzemeleri araştırılmıştır. Buna bağlı olarak mutfaklarda kullanılan malzemeler arasından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Lefke bölgesinde yapılan gözlemlerde en fazla tercih edilen malzemeler gruplanmış ve bu malzemelerin özellikleri literatür araştırması sonucunda belirlenmiştir. Çalışmada, mutfak mekânında kullanılan elemanlardan tezgâh, dolap kapakları, eviye, zemin ve duvar kaplama malzemelerine ve tercih nedenlerine odaklanılmıştır.

1.1.1. Mutfak Tezgahlarında Kullanılan Malzemeler ve Özellikleri

Mutfak tezgâhları üzerinde gerçekleştirilen eylemler dikkate alındığında çizilme, aşınma, lekelenme gibi etkilere maruz kaldığından tezgâh üstü malzemelerin seçiminde dayanıklılığa göre performans kriteri önem kazanmaktadır (Yıldırım, 1999: 242-248; Karaman vd., 2016: 406). Kesme, doğrama yıkama gibi çeşitli eylemlerin üzerinde gerçekleştiği mutfak tezgâh malzemeleri kullanıcı ihtiyaçlarına bağlı olarak farklılık göstermektedir. Mutfak tezgâhlarında doğal taşlar, masif ağaç ve ağaç türevi malzemeler, seramik, çelik gibi geleneksel malzemelerin yanında son zamanlarda mekânîk, fiziksel ve kimyasal etkiler karşısında direnci yüksek ve dekoratif görünümlü sentetik malzemeler kullanılmaktadır (Söğütü, 1998; Karaman vd., 2016: 407).

Mermer billurlaşmış kireç taşlarının yüksek sıcaklık, basınç ve kesme kuvveti etkisi altında değişikliğe uğraması sonucunda oluşan renkli, beyaz damarlı ve damarsız çeşitleri bulunan kireç taşıdır (Hasol, 2002). Granit kadar sert değildir daha yumuşak bir yapıya sahiptir, iklim koşullarından ve ısı değişikliklerinden aşırı derecede etkilenmez (Cheever, 2015:279). Buna bağlı olarak mermer fiziksel, kimyasal ve çevresel etkilere dayanıklı bir malzeme değildir. **Granit Kuvars**, alkali feldspat, ortoklaz ve mika minerallerinden birleşmiş türlü renkte, billursu ve çok sert bir tür kayadır. Kalın dilimler halinde kesilerek tezgâh olarak monte edilirler. Isıyı izole eder, çizilmez, leke tutar, çatlayabilir, sert, pahalı, ağır uzun ömürlü ve dayanıklı bir malzemedir (Hasol, 2002; Fine Homebuilding(Ed.), 2003:129). **Laminat** iç tabakaları fenolik reçine, üst tabakası melamin formaldehitte doyurulmuş, 170° C sıcaklıkta 100-120 kg/cm²'lik basınç uygulanarak ve 60-90 dakika süre ile preslenerek tek veya iki yüzeyi üzerine dekoratif renk ve desen oluşturabilen lifli levhalardır (Nemli, 2000). Farklı renk ve dokuda seçenekleri vardır. **Seramik** ise bir çok mutfak mekânının favori zemin kaplama elemanıdır. Güzel, doğal ve çok fazla çeşidi olan bir malzemedir (Cheever, 2015:279). Temizliği kolay ve ısıya karşı dayanıklı bir malzemedir. Seramik mutfak tezgahlarında çok fazla tercih edilen bir malzeme olmasa da kullanılmaktadır. Şekil 1.'de mutfak tezgahlarında kullanılan malzeme çeşitleri görülmektedir.

Şekil 1: Mutfak Tezgahlarında Kullanılan Malzeme Çeşitleri

1.1.2. Mutfak Dolaplarında Kullanılan Malzemeler ve Özellikleri

Mutfak mekânının bir diğer önemli kısmını oluşturan ve depolama mekânlarının yüzeylerinde tezgâh altlarında ve üstlerinde kullanılan dolapların kapaklarıdır. Mutfak dolaplarının estetik açıdan en önemli elemanları olan kapaklar çok çeşitli renk, desen ve biçim olup, değişik malzemeler kullanılarak hazırlanır (Yıldırım 1999:242-248; Phipps 1996). Kullanıcı ihtiyaçlarına bağlı olarak günümüzde profil; lake boya; membran; akrilik; laminat; ahşap kaplama; masif ahşap ve high gloss olarak bilinen dolap kapak çeşitleri bulunmaktadır. Mutfak dolap kapaklarının üretilmesinde esas olarak yongalam(suntalam)/mdflam kullanılmakta, bu malzeme üzerine uygulanan farklı işlemlerle de profil; lake boya; membran; akrilik; laminat; ahşap kaplama ve high gloss vb. gibi çeşitli dolap kapakları hazırlanmaktadır. Yongalam(suntalam)/mdflam reçine ve küçük ağaç liflerinden üretilir, kolay şekil verilebilir, yumuşak bir malzeme olduğu için özellikle köşeleri kolay zarar görebilir, kullanışlı ve ekonomiktir (Gale, 1999:37 ve Schmidt, 2003:24). Araştırma kapsamında incelenen mutfak dolap kapakları Şekil 2’de görülmektedir.

Lake boya kapaklar kolay uygulanır ve daha ucuzdur, ancak talaş veya çentikten oluştukları için daha az dayanıklıdır. İstenilen renkte mutfığa sahip olma avantajı sağlar (Lee, 1990:93). **High Gloss** boya çok parlak, kuruduktan sonra çok dayanıklı ve kolay temizlenen bir malzemedir (Prestly, 2003). **Masif Ahşap**, mutfak mobilyaları ve zemin kaplamalarında kullanılmaktadır. Masif ahşap malzemede görünüm, renk ve tekstür bakımından üstünlük (homojen olması), kolay işlenmesi ve düzgün yüzey vermesi, üst yüzey işlemlerine uygun olması, bitkisel ve hayvansal zararlılara dayanıklı olması, böcek deliği gibi kusurların olmaması, budaksız ve düzgün lifli olması, iyi bükülebilmesi, iklim koşullarında dayanıklı olması, daralma ve genişleme yüzdelerinin düşük olması olarak sıralanabilmektedir (Kurtoğlu ve Sofuoğlu, 2013 ve Sofuoğlu ve Kutoğlu, 2016:389). Masif ahşap malzeme günümüzde ekonomik olarak yüksek olmasından dolayı tercih edilmemektedir. **Perde** çok farklı seçenekleri bulunmaktadır, sıkça değişme ve kolay temizlenebilen bir malzemedir. Özellikle yağ ve su tutmayan çeşitleri tercih edilmektedir.

Şekil 2: Mutfak Dolaplarında Kullanılan Malzemeler

1.1.3. Eviye Çeşitleri ve Özellikleri

Eviyeler yiyeceklerin hazırlanması, temizlenmesi aşamasında kullanılan elemanlardır. Günümüzde kullanıcı ihtiyaçlarına bağlı olarak piyasada cam/çelik, paslanmaz çelik, granit, mermer ve kuvars kompozit vb. gibi eviyeler bulunmaktadır (Şekil 3).

Bu eviye çeşitlerinden **Paslanmaz Çelik**, eviyeler paslanmaz olmasının yanı sıra pratik temizlik sağlayan gözeneksiz bir yapıdadır ve son derece hijyeniktir. Paslanmaz çelik en dayanıklı olan eviye çeşitlerinden biridir (Joyce ve Holder, 2011:127). **Granit eviyeler** leke, kimyasal maddelere ve çizilmeye karşı dayanıklıdır. Ayrıca, yüzeylerindeki aşırı yüksek yoğunluktaki cüruf parçacıkları nedeniyle en yüksek dayanıklılık seviyesini sunarlar (Cheever, 2015:140).

Seramik eviyeler darbelere ve kimyasallara çok dayanıklı olmayan ama estetik açıdan mekâna katkı sağlayan elemanlardır. **Kuvars Kompozit Eviye**, Granit-benzeri görünümü ile kuvars kompozit eviyeler, 300°C ye kadar ısıya hafif olmasının yanı sıra, darbelere ve çarpmalara karşı benzer malzemelerden daha dayanıklı, pürüzsüz yüzeye sahip ve lekelerle karşı korunaklı bir malzemedir (URL 5, 2018).

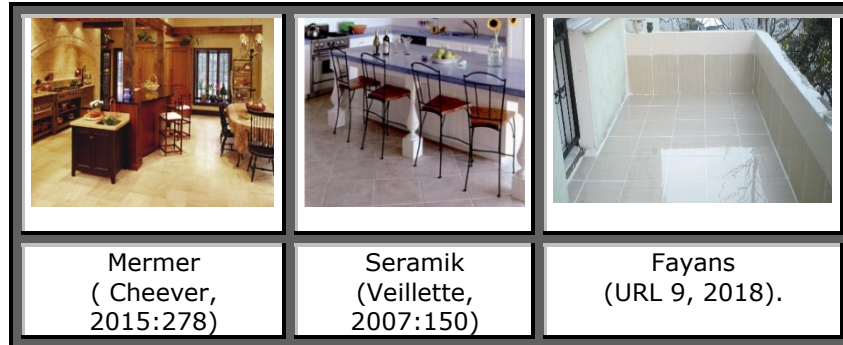

Şekil 3: Farklı Malzemelerden Üretilmiş Eviye Çeşitleri

1.1.4. Zemin Kaplama Malzemeleri ve Özellikleri

Zemin malzemeleri, farklı mekânlarda, kullanıcıların ihtiyaçlarına, zevklerine göre farklılıklar gösterebilmektedir. Günümüzde mutfaklarda mermer, ahşap parke, seramik, fayans, pvc, linolyum kaplama, laminat parke, doğal taş vb. farklı malzemeler kullanılmaktadır.

Mermer, kireç taşlarının yüksek sıcaklık, basınç ve kesme kuvveti etkisi altında değişikliğe uğraması sonucunda oluşan farklı renk, desende kireç taşlarıdır (Hasol, 2002). Kullanımında önemli olan ise mermerlerin yağ, pas, asit ve ateş (800 C°) etkisinde zarar gördüğü, kaplama malzemesi olarak seçilecek taş türünün tespitinde taşın dokusuna, damarlarına, aşınma mukavemetine, işlenebilme özelliğine ve estetik görünümüne dikkat edilmelidir (Koçu ve Dereli, 2003:66). **Seramik**, bakımı kolay, ekonomik olması nedeniyle tercih edilen bir malzemedir. Farklı renk ve desen çeşidi, asitli temizlik ürünlerine, neme karşı dayanıklı, uzun ömürlü ve geçirimsiz, sıhhi olması ve yüzey dayanıklılığı yüksekliği bulunan bir malzemedir (MEB, 2011:1). **Seramik-Fayans**, seramiğin birden fazla sayıda pişirilmiş şekli fayanstır. Organik olmayan malzemelerin çeşitli yöntemlerle şekillendirilmesi, sırlanması ve pişirilmesi sonucu oluşan sert bir malzemedir (Tavşan ve Küçük, 2013: 59). Fayans seramiğe göre daha düz bir yüzeye ve görüntüye sahip, genellikle kare, dikdörtgen biçimde olan fayanslar iç mekânlarda ve duvar yüzeylerinde kullanılmaktadır. Seramiklerdeki renk skalası fayanslara göre daha geniştir (URL 8, 2019). Zemin kaplamaları pratik, estetik, dayanıklı ama kaygan yüzeyinden dolayı tehlikelidir (Şekil 4).

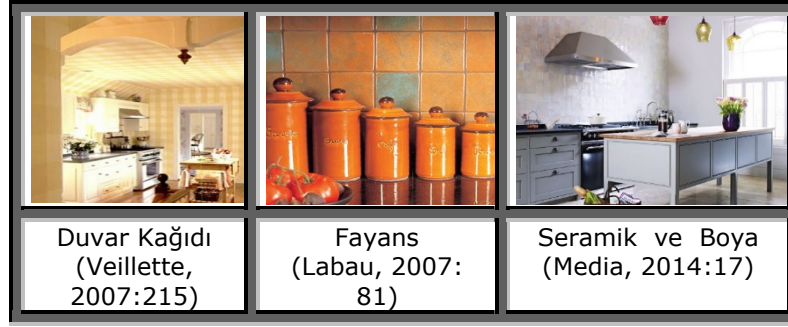
Şekil 4: Zemin Kaplama Malzemeleri

1.1.5. Duvar Kaplama Malzemeleri ve Özellikleri

Günümüzde gelişen teknoloji ve ihtiyaçların değişmesi nedeniyle duvar kaplama malzemelerinde çeşitlilik giderek artmaktadır. Günümüzde konut mutfaklarında doğal taş, duvar kağıdı, seramik, linolyum kaplama, fayans, mozaik, boya vb. gibi malzemeler kullanılmaktadır.

Duvar Kağıtları; tutkal ile duvarlara yapıştırılan kaplama malzemesidir. Uygulandığı duvarlara renklendirmenin yanında, özel yapısı, dokusu, kabartması ile mekâna farklı görünüm ve hareketlilik katar. Mutfak için en uygun olanları silinebilir olanlarıdır. **Seramik;** ısıya ve suya dayanıklı bir malzeme olan seramikler zemin ve duvar kaplama malzemesi olarak kullanılmaktadır. **Fayans**, duvar kaplamaları pratik, dekoratif, duvarı ısı ve sudan koruyan, dayanıklı (Labau, 2007:81) bir malzemedir. Farklı renkte, dokuda, kalitede seçenekleri vardır. **Boya**, mutfak mekânları için su bazlı boyalar uygundur. Bu boyalar silinebilir, temizlenir,

bakımı kolay yapılabilir örtücülük özelliği vardır, kokusuzdur ve çok farklı renk seçenekleri bulunmaktadır (Şekil 5).

Şekil 5: Duvar Kaplama Malzemeleri

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışma Lefke Bölgesi kent merkezi konut mutfaklarında kullanılan zemin, duvar ve mutfak mobilya malzemelerinin kullanıcı gözüyle değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın amacına bağlı olarak, gözlem, görüşme ve döküman analizi gibi verilere ihtiyaç vardır. Bu noktadan hareketle araştırma kapsamında, gözlem, görüşme ve döküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerini içeren nitel araştırma yöntemi (Yıldırım ve Şimşek, 2016) tercih edilmiştir. Nitel araştırmalarda, araştırmacının esnek olma ilkesi, araştırma alanına olan yakınlık, yüz yüze görüşmeler yoluyla olayın gerçekleştiği doğal ortam içinde ayrıntılı ve derinlemesine bilgi toplamak, görüşülen bireylerden doğrudan alıntılara yer vermek ve bunlardan yola çıkarak sonuçları açıklamak geçerlilik için önemli kazanımlardır (Yıldırım & Şimşek 2016: 270). Güvenilirliğin sağlanmasında ise, araştırmanın kaç kişiyle, kaç soru ile zaman ve yer belirtilerek açıklanması ayrıca araştırmacının bizzat kendisinin veri toplama aşamasına dâhil olması oldukça önemlidir (Kozak 2014). Bu bağlamda çalışmada, geçerliliğin ve güvenilirliğin sağlanması adına, veriler doğrudan iki araştırmacı tarafından toplanmıştır. İki araştırmacı 2018 Ekim ayında hafta içleri saat 12:00 ile 14:00 saatleri arasında konut kullanıcılarının mutfak mekânlarını aktif olarak kullandıkları saatleri belirlemiş, çalışma alanı olan Lefke kent merkezinde konumlanan konut kullanıcılarına anketi kısaca açıklamışlardır. Anketin amacının açıklandığı bireylerin yaklaşık %35'i ankete katılmayı kabul etmiştir, toplam elli anket yapılmıştır. Araştırma kapsamında geliştirilmiş olan anket Kullanım Sonrası Değerlendirme Yöntemine (KSD) göre geliştirilmiştir. Kullanım Sonrası Değerlendirme Yöntemi (KSD) mekân kullanıcılarının görüşlerinin de tasarım ve inşaat aşamalarını yönlendirebilmesi için geliştirilmiş önemli bir yöntemdir. Bu yöntem, 1960-70 yıllarında fiziksel çevre ile insan davranışını inceleyen disiplinlerce geliştirilmiştir (Bechtel,1997; Bechtel ve Churchman, 2002). KSD yöntemi Türkiye'de 2000 sonrasında kullanılmaya başlanmıştır. Üniversitelerde KSD yöntemi kullanılarak bazı araştırmalar yapılmıştır. Beşiktaş semtinin (Korkmaz, 2001), toplu konut alanlarının (Karagenç, 2001), spastik çocukların rehabilitasyon ve eğitim mekânlarının (Gürcan, 2002) kullanıcılar tarafından değerlendirilmesi çalışmaları, Türkiye'de yapılan akademik araştırmalardan bazılarıdır (Abbasoğlu Ermiyağil ve Sunalp Gürçınar, 2015:23-24).

Kullanım Sonrası Değerlendirme Yöntemi (KSD) olarak ister açık alanda, ister kapalı alanda, mevcut mekânların şartların elverdiği oranda düzeltilmesini ve gelecekte yapılacak yeni alanların tasarım kriterlerinin kullanıcı odaklı belirlenmesini sağlayabilmektedir (Akad ve Çubukçu, 2006; Abbasoğlu Ermiyağil ve Sunalp Gürçınar, 2015:23). Kuzey Kıbrıs'ta bu yöntemeye dayalı Abbasoğlu Ermiyağil ve Sunalp Gürçınar, 2015 yılında çocuk oyun alanları ile ilgili yaptıkları çalışma bulunmaktadır. KSD yönteminin bu araştırmada kullanılmasının başlıca nedeni mutfaklarda kullanılan malzemelerle ilgili seçim aşamasında kullanıcıların malzeme hakkında bilgi sahibi olmaması ve kullanım sürecinde sıkıntılar yaşadıklarının gözlemlenmesidir. Anket uygulanan mutfak mekânlarının belirlenmesinde ise konutların farklı dönemlerde yapılmış olması ve kullanılan mutfak malzemelerini yansıtmalarına dikkat edilmiştir.

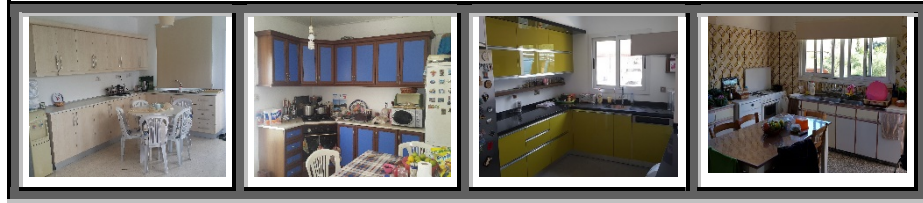
Değerlendirmede excel programı ile verilerin istatistiksel analizleri yapılmıştır. Kullanıcıların yanıtları, soru kağıdındaki alt başlıklara I. Bölüm Demografik veriler (cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim ve gelir düzeyi, vb.) göre gruplandırılarak geçerlilik koşulu yerine getirilmiştir. İkinci bölümde ise mutfak malzeme ve donatı soruları (mutfak tezgahlarında kullanılan malzemeler ve tercih nedenleri, mutfak dolap kapaklarında kullanılan malzemeler ve tercih

nedenleri, eviye çeşitleri ve tercih nedenleri, zemin kaplama malzemeleri ve tercih nedenleri, duvar kaplama malzemeleri ve tercih nedenleri) başlıkları altında elde edilen bulgularda ise, mutfak mekânlarında kullanıcıların tercih etmiş oldukları mutfak malzemeleri hakkındaki düşünce ve tercih sebepleri belirlenmiştir.

3. BULGULAR

Bulgular, araştırmanın kavramsal çerçeve kısmında oluşturulan altı başlık altında incelenerek ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; 3.1. Ankete katılanlara yönelik sosyo demografik bulgular, 3.2. Mutfak tezgahlarında kullanılan malzemeler ve tercih nedenleri, 3.3. Mutfak dolap kapaklarında kullanılan malzeme ve tercih nedenleri, 3.4. Mutfaklarında tercih ettikleri eviyenin malzemesi ve tercih nedenleri, 3.5. Mutfağınızın zemininde kullanılan zemin kaplama malzemesi ve tercih nedenleri, 3.6. Mutfağınızda kullanılan duvar kaplama malzemeleri ve tercih nedenlerinden oluşmaktadır.

Lefke Bölgesi kent merkezinde uygulanan ankete katılan konut kullanıcılarından farklı malzeme çeşitliliğini gösteren mutfak örnekleri Şekil 6'da görülmektedir.

Şekil 6: Lefke Kent Merkezinde Anket Uygulanan Konut Mutfaklarından Örnekler (Ermiyagil & Gürçınar, 2018)

3.1. Ankete Katılanlara Yönelik Demografik Bulgular

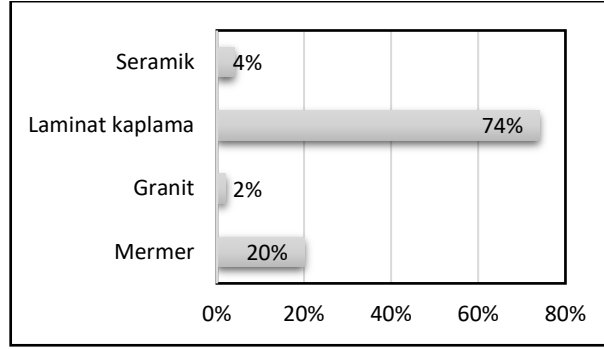
Araştırmaya katılan kullanıcıların %60'ı kadın, %40'ı erkek, %34'ü 20-29 yaş grubu; %10'u 30-39 yaş grubu; %14'ü 40-49 yaş grubu; %16'sı 50-59 yaş grubu; %26'sı 60 ve üzeri yaş grubudur. Kullanıcıların %50'si evli, %50'si bekar, eğitim seviyeleri incelendiğinde, %2'si okuma yazma bilmiyor, %10'u ilkokul mezunu; %4'ü ortaokul mezunu; %24'ü lise mezunu; %60'ı ise üniversite mezunudur. Kullanıcılardan %12'si emekli, %20'si ev hanımı; %4'ü memur, %10'u öğretmen, %28'si öğrenci, %26'sı ise serbest meslek sahibidir. Kullanıcıların gelir durumu ise %12'si alt gelirli, %68'i orta, %20'si üst gelirlidir (Tablo 1).

Tablo 1: Ankete Katılanlara Yönelik Demografik Bulgular

Demografik Bulgular					
Yaş		Eğitim Durumu		Meslek	
20-29	%34	Okuma yazma bilmiyor	%2	Emekli	%12
30-39	%10	İlkokul	%10	Ev Hanımı	%20
40-49	%14	Ortaokul	%4	Memur	%4
50-59	%16	Lise	%24	Öğretmen	%10
60 üzeri	%26	Üniversite	%60	Öğrenci	%28
				Serbest	%26
Cinsiyet		Medeni Durum		Gelir Düzeyi	
Kadın	%60	Evli	%50	Alt	%12
Erkek	%40	Bekar	%50	Orta	%68
				Üst	%20

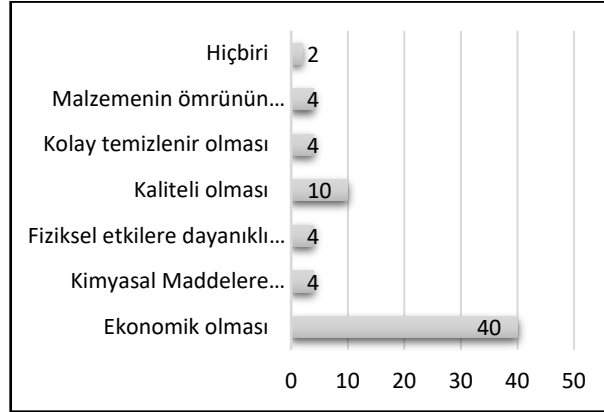
3.2. Mutfak Tezgahlarında Kullanılan Malzemeler ve Tercih Nedenleri

Lefke kent merkezinde mutfak tezgahlarında kullanılan malzemeler seramik, laminat kaplama, granit ve mermerdir. Buna göre, anket kapsamında birinci soruda kullanıcılara bu malzemelerden hangilerini mutfaklarında tercih ettikleri sorulmuştur. Kullanıcıların cevapları doğrultusunda Şekil 7.'de görüldüğü üzere bölgede mutfak tezgâh malzemesi olarak %20 oranında mermer; 2% oranında granit; 74% oranında laminat kaplama; 4% oranında seramik kullanıldığı anket aşamasında belirlenmiştir.

Şekil 7. Tezgah Malzeme Çeşitleri ve Kullanım Oranları

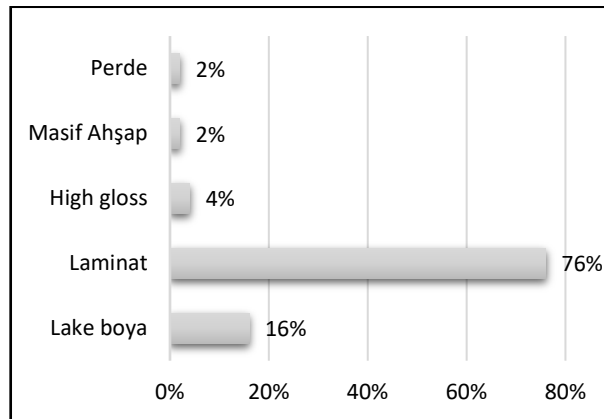
Mutfak tezgahlarıyla ilgili ikinci soruda kullanıcılara tercih nedenleri sorulmuştur ve seçenek olarak tezgâh malzemesinin ekonomik olması; kimyasal maddelere dayanıklı olması; fiziksel etkilere dayanıklı olması; kaliteli olması; kolay temizlenir olması, malzemenin ömrünün uzun olması verilmiştir. Buna göre, kullanıcılardan en az bir en fazla üç seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Buna göre Şekil 8.'de görüldüğü üzere tezgâh malzemesi tercih nedenleri arasından en fazla dikkat ettikleri malzemenin ekonomik olmasıdır.

Şekil 8. Tezgah Malzeme Tercih Nedenleri Ve Oranları

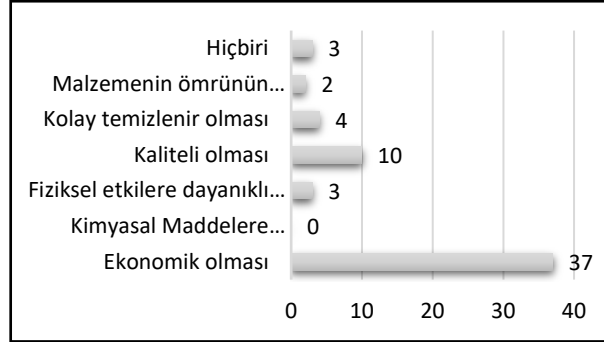
3.3. Mutfak Dolap Kapaklarında Kullanılan Malzeme ve Tercih Nedenleri

Mutfakta konumlanan sabit donatı elemanlarından bir diğeri ise tezgâh altında, ve üstünde eşya depolamak için kullanılan mutfak dolaplarıdır. Araştırma kapsamında ise Lefke bölgesinde mutfak dolap kapaklarında kullanılan lake boya, laminat, high gloss, masif ahşap, perde kapaklar kullanıcı tercihlerine dayalı olarak incelenmiştir. Buna göre, anket kapsamında birinci soruda kullanıcılara mutfak dolap kapaklarında kullanılan malzeme çeşitlerinden hangilerini mutfaklarında tercih ettikleri sorulmuştur. Kullanıcıların cevapları doğrultusunda Şekil 9.'da görüldüğü üzere bölgede 16% oranında lake boya; 76% oranında laminat; 4% oranında high gloss; 2% oranında ahşap masif; 2% oranında perdelerin dolap kapak malzemesi olarak kullanıldığı ortaya çıkmıştır.

Şekil 9. Mutfak Dolap Kapaklarında Kullanılan Malzeme Çeşitleri ve Kullanım Oranları

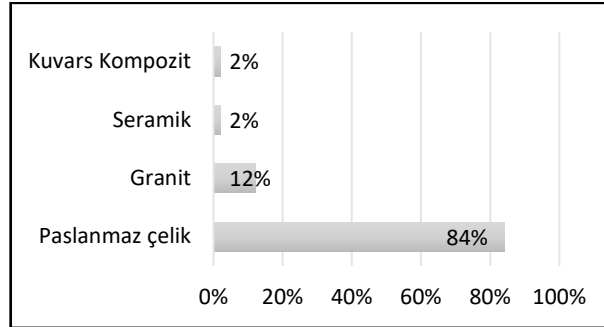
Sorunun ikinci aşamasında ise Mutfak dolap kapaklarının malzemesini niye tercih ettikleri kullanıcılara sorulmuştur ve tezgâh malzemesi tercih nedenlerinde belirtilen seçenekler sunulmuştur. Aynı şekilde sunulan seçeneklerden en az bir en fazla üç seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Buna göre Şekil 10.'da görüldüğü üzere mutfak dolap kapaklarında malzeme seçiminde malzemenin ekonomik olması nedeniyle laminat dolap kapaklarının tercih edildiği ortaya çıkmıştır.

Şekil 10. Mutfak Dolap Kapakları Tercih Nedenleri ve Oranları

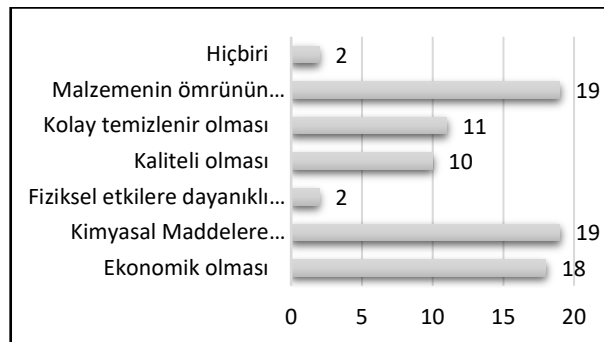
3.4. Mutfak Eviye Malzemesi ve Tercih Nedenleri

Mutfakta konumlanan sabit donatı elemanları arasında en önemli elemanlardan biri olan ve yemek hazırlama, aşamasında temizliğin yapıldığı eviyedir. Araştırma kapsamında Lefke bölgesinde en fazla tercih edilen eviye türleri ise paslanmaz çelik, granit, mermer ve kuvars kompozit eviyelerdir. Şekil 11.'de görüldüğü bölgede yapılan anket sonucunda, eviye malzemesi olarak 84%'ü paslanmaz çelik; 12%'si granit; 2%'si seramik; 2%'si kuvars kompozit tercih edildiği belirlenmiştir.

Şekil 11. Mutfak Eviye Malzemesi Çeşitleri ve Kullanım Oranları

Eviye ile ilgili ikinci soruda ise kullanıcılara tercih nedenleri sorulmuştur ve seçenek olarak eviye malzemesinin ekonomik olması; kimyasal maddelere dayanıklı olması; fiziksel etkilere dayanıklı olması; kaliteli olması; kolay temizlenir olması, malzemenin ömrünün uzun olması verilmiştir. Buna göre, kullanıcılardan en az bir en fazla üç seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Kullanıcıların vermiş oldukları yanıtlar doğrultusunda Şekil 12.'de görüldüğü üzere eviye tercihlerinde en fazla dikkat ettikleri eviye malzemesinin ömrünün uzun olması, kimyasal maddelere dayanıklı olması ve ekonomik olmasıdır.

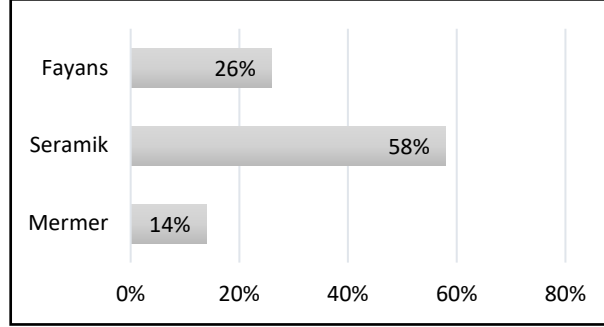

Şekil 12. Mutfak Eviye Malzemesi Tercih Nedenleri ve Oranları

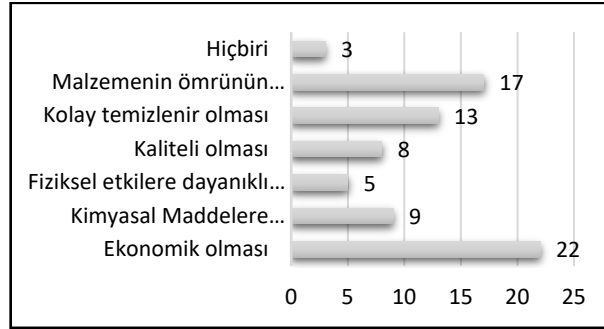
3.5. Mutfak Zemin Kaplama Malzemesi ve Tercih Nedenleri

Mutfağın işlevine bağlı olarak seçilmesi gereken en önemli malzemelerden biri ise zemin kaplama malzemeleridir. Zemin kaplama malzemelerinin Bölüm 1.1.4'de de belirtildiği üzere günümüzde çok farklı çeşitleri bulunmakta ve kullanılmaktadır. Lefke Bölgesinde ise yapılan gözlemlerde, mermer, seramik ve fayanslar zemin malzemesi olarak kullanılmaktadır. Uygulanan anket kapsamında mutfak kullanıcılarının tercih ettikleri zemin malzemelerinin 14% oranında mermer, 58% oranında seramik, 26% oranında fayans olduğu belirlenmiştir.

Şekil 13. Mutfak Zemin Kaplama Malzemesi Çeşitleri ve Kullanım Oranları

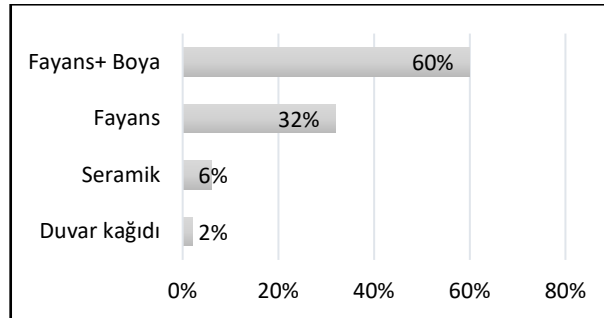
Mutfak zemin kaplama malzemeleri ile ilgili ikinci soruda ise kullanıcılara tercih nedenleri sorulmuştur ve seçenek olarak diğer malzemeler için sunulan seçeneklerin aynısı sunulmuştur. Anket katılımcılarından en az bir en fazla üç seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Kullanıcıların vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda Şekil 14.'de görüldüğü üzere mutfak zemin malzemelerinde malzemenin ömrünün uzun olması, kolay temizlenir olması ve ekonomik olmasıdır.

Şekil 14. Mutfak Zemin Kaplama Malzemesi Tercih Nedenleri ve Oranları

3.6. Mutfak Duvar Kaplama Malzemesi ve Tercih Nedenleri

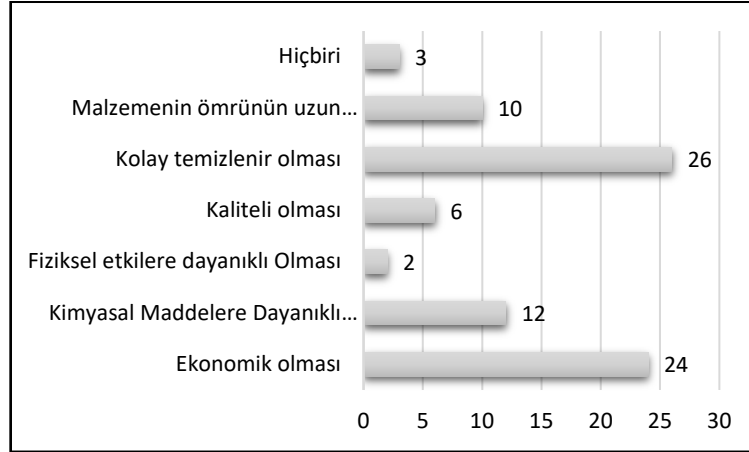
Mutfakların bir diğer yüzey elemanı ise duvar kaplama malzemesidir. Buna bağlı olarak da anket kapsamında Lefke kent merkezi mutfak kullanıcılarına son aşamada duvar kaplama malzemeleri sorulmuştur. Katılımcıların vermiş oldukları yanıtlar doğrultusunda tercih ettikleri duvar kaplama malzemelerinin %2 duvar kağıdı, %6 seramik, %32 fayans, %60'ı fayans+boya olduğu belirlenmiştir.

Şekil 15. Mutfak Duvar Kaplama Malzemesi Çeşitleri ve Kullanım Oranları

Sorunun ikinci aşamasında ise duvar kaplama malzemelerini niye tercih ettikleri kullanıcılara sorulmuştur ve diğer malzemelerde sunulan seçenekler sunulmuştur. Mutfak kullanıcılarından

en az bir en fazla üç seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Kullanıcıların vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda Şekil 16.'da görüldüğü üzere mutfak duvar kaplama malzemelerinin seçiminde en fazla kolay temizlenir olması ve ekonomik olmasına dikkat ettikleri ortaya çıkmıştır.

Şekil 16. Mutfak Duvar Kaplama Malzemesi Tercih Nedenleri ve Oranları

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Konut mekânı içerisinde önemli yere sahip olan ve günlük yaşamda kullanıcıların en çok zaman harcadığı mekânlardan biri mutfak mekânıdır. Kullanıcıların aradığı niteliklerde, doğru malzemeler seçilerek tasarlanan mutfaklar zamanın verimli bir biçimde kullanılmasına imkân verir ve kullanıcının psikolojik olarak da mekânda huzurlu, verimli iş yapmasını sağlar. Mutfak mekânlarında kullanılan sabit donatı elemanlarının malzeme seçiminden doğan kullanım zorluğu ve ortaya çıkan zaman kaybı, kullanıcının aleyhine yaşanan bir durumdur. Ayrıca seçilen malzemenin kalitesi, malzeme ömrünü etkileyen bir faktördür. Tezgâh malzemelerinin ekonomik ve ekolojik olması, kimyasal maddelere karşı dayanımı, mekânîk ve fiziksel etkilere karşı dayanımı kullanışlılığını belirleyen unsurlardır (Karaman vd., 2016: 406). Bu noktadan hareketle, mutfakların kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda, uygun malzemeler seçilerek tasarlanmasının ne kadar önemli olduğu ve gereklilik olduğu vurgulanmıştır. Mutfak tasarımlarında kullanıcıların ihtiyaçları ve memnuniyetlerin çok önemli olduğuda bilinmektedir. Buna bağlı olarak bu çalışma konut mutfaklarında kullanılan zemin, duvar ve mutfak mobilya malzemelerinin kullanıcı gözüyle değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Çalışma kapsamında Lefke kent merkezinde konumlanan elli konutta anket uygulanmıştır. Anketin birinci bölümünde demografik bilgiler sorgulanmıştır. Elli konutta kullanıcıların demografik bilgilerine bakıldığı zaman; 20-29 ve 60 yaş üzeri kullanıcıların en fazla grubu temsil ettiği, kullanıcıların 50%'si evli, 50%'sinin ise bekâr olduğu; Eğitim durumlarına bakıldığı zaman ise genelde üniversite veya lise mezunu olduğu, meslek grubu olarak bölgede ağırlıklı olarak serbest meslek, öğrenci ve ev hanımlarının yaşadığı; gelir düzeylerinin çoğunun orta ve üst düzey olduğu belirlenmiştir.

Çalışmanın ikinci kısmında günümüzde çeşitliliği ve kullanım yaygınlığı bakımından tezgâhta en çok kullanılan malzemenin laminat kaplama olduğu ve ekonomik olması nedeniyle de tercih edildiği ortaya çıkmaktadır. Kullanım yaygınlığı bakımından dolap kapak malzemesi olarak en çok kullanılan malzemenin laminat olduğu ve ekonomik olması nedeniyle de tercih edildiği belirtilmiştir. Eviye seçimi açısından ise paslanmaz çelik tercih edilmekte ve ekonomik olması, kimyasal maddelere dayanıklı olması, malzemenin ömrünün uzun olması kullanıcıların tercihlerinde dikkat ettikleri ölçütler olarak öne çıkmıştır. Zemin malzemesi olarak seramik en yaygın kullanılan malzemedir, malzemenin ekonomik ve ömrünün uzun olmasında tercih nedenleri olarak belirtilmiştir. Duvar kaplama malzemesi olarak fayans/fayans+boya en çok tercih edilen duvar yüzey malzemeleridir. Duvar kaplama malzemelerinde ise ekonomik olması ve kolay temizlenir olması başlıca tercih nedeni olarak ortaya çıkmıştır. Genel olarak da mutfaktaki sabit donatılardan (tezgâh, dolap kapağı, eviye, zemin ve duvar yüzey malzemelerinde) kullanıcıların üst ve orta düzey gelire sahip olmalarına rağmen en fazla dikkat ettikleri malzemenin ekonomik olması, sonrasında ise ömrünün uzun olması, dayanıklı olması ve kolay temizlenir olmasıdır. Mutfak kullanıcılarının mutfaklar da kullanılan sabit donatı malzemelerinin ekolojik olması, mekânîk ve fiziksel etkilere karşı dayanımı gibi

kullanışlılığını artıran veya malzemenin kalitesi gibi ömrünü uzatan diğer unsurların bilincinde olmadıkları ve tercih kriteri olarak görmedikleri ortaya çıkmıştır. Kullanıcıların bu bilinçsizliği karşısında günümüzde hazırlanmış olan bir çok araştırmada mutfaklarda kullanılan malzemelerin yapılarının önemli olduğu vurgulanmaktadır. Örneğin; Karaman ve ark. (2016) 'da tezgâh malzemelerinin ekonomik ve ekolojik olması, kimyasal maddelere karşı dayanımı, mekânîk ve fiziksel etkilere karşı dayanımı kullanışlılığını belirleyen unsurlar olduğunu vurgulamaktadır(Karaman vd., 2016: 406). Mutfak kullanıcılarının mutfaklarında kullanılan, seçmiş oldukları malzemelerin onların kullanımları için onlara yeterli olduğu ve gerekli verimi aldıkları ise en son ekledikleri kişisel yorumlarıdır.

Bu araştırma kapsamında elde edilen veriler ve sonuçlar gelecekte gerçekleştirilecek olan çalışmalar için yardımcı niteliktedir. Çalışmanın bulgularına bağlı olarak, gün geçtikçe artan malzemelerin günümüz kullanıcıları tarafından az bilindiği ve en yaygın, ekonomik olan malzemelerin kullanıcılar tarafından tercih edildiği ortaya çıkmıştır. Bu noktada kullanıcıların eğitim durumu, gelir durumu, yaş grubu ve/veya meslek grubuna göre değişkenlik olmadığıda görülmüştür. Lefke Bölgesinde yapılacak yeni konutlarda ve yenilenecek konutlarda bu veriler doğrultusunda yapılacak tasarımlar kullanıcıları memnun edebileceği anlaşılmaktadır. Sonuç olarak, günümüz mutfak tasarımcılarına ve kullanıcılarına malzemelerin özelliklerinin aktarılması ile malzeme seçimlerinde kullanıcı dostu mutfak mekânları tasarlayabilmeleri veya mevcut mutfakları kullanıcı dostu mutfaklara dönüştürebilmelerine imkan sağlanacaktır. Malzemelerin ekonomik ve ekolojik olması, kimyasal maddelere karşı dayanımı yanısıra mekânîk ve fiziksel etkilere karşı dayanımı kullanışlılığını belirleyen unsurların aktarılmasının bir gereklilik olduğu araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır.

KAYNAKLAR

- Akad, S. & Çubukcu, E. (2006). Kentsel açık alanlarda kullanım sonrası değerlendirme: izmir sahil bantları örneği üzerine ampirik bir araştırma, *Planlama*, 3:105-115.
- Bechtel, R.B. (1997). *Environment and Behavior: An Introduction*. Thousand Oaks, London: Sage Publication.
- Bechtel, R.B., Churchman, A. (2002). *Handbook of Environmental Psychology*, In: R.B. Bechtel, & A. Churchman (Eds.), NY: John Wiley & Sons, Inc.
- Bouknight, J.K. (2009). *All New Kitchen Idea Book*, Ct, Newtown: The Thauntan Press Inc.
- Cheever, E. (2015). *Kitchen & Bath Products and Materials: Cabinetry, Equipment, Surfaces*, NKBA, Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Erdinler, E. S., Koç, K. H. (2016). Mobilyada tüketici tercihleri ve tasarım beklentileri. *SelçukTeknik Dergisi*, 1136-1149.
- Ermiyagil Abbasoglu M. S., Gürçınar Sunalp C. (2015). Kentsel mekânın gelişiminde çocuk oyun alanlarının rolü: K.K.T.C'de Yeni Kent Gönyeli örneği, *İdeal Kent Dergisi*, Çocuk ve Kent:Kentte Çocuk Olmak, 17:12-45.
- Fine Homebuilding (Ed.) (2003). *Renovating a Kitchen*, 2nd Edition, United States of America: The Thauntan Press.
- Fisher, K., (2001). *Kitchen Sink Advice On Putting Your Counter Accoutrements in Historical Context*, *Old-House Journal*, May-Haz 2001, cilt,3: 29-56.
- Gale, P. (1999). *Skills in Resistant Materials Technology*, London: Heinemann Educational Publishers.
- Gürçan, D. (2002). Spastik Çocukların Rehabilitasyon ve Eğitim Mekânlarında Programlama Ve Tasarım Kararlarının Belirlenmesinde Kullanılabilecek Bir Kullanım Sonrası

- Değerlendirme Modeli, Basılmamış Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Hasol, D. (2002). Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü, 8. Baskı, İstanbul: Yem Yayınları.
- İçel, B., Kayahan, K., Avcı, Ö. (2017). Yeni Tasarlanacak Mutfak Masa ve Sandalyelerinde Kullanıcı Beklentilerinin Belirlenmesi: Bartın İli TOKİ Konutlarına Yönelik Bir Araştırma, Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 19(2):144-152. DOI: 10.24011/barofd.356201 (<http://dergipark.gov.tr/barofd/issue/30631/356201>) (Erişim Tarihi:23.11.2018)
- Joyce, M. A., Holder, R. (2011). Residential Construction Academy: Plumbing, Second Edition: UK, Cengage Learning.
- Karagenc, O., (2001). Toplu konut alanlarında simgesel Etkilere Karşı Performanslarının Karşılaştırılması, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Karaman, A., Tankut, A. N., Yıldırım, M. N., (2016), Uşak İli Banaz İlçesinde Konut Mutfağında Kullanılan Tezgâh Malzemelerine Yönelik Kullanıcı Tercihleri Üzerine Bir Araştırma, Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6 (2): 405-421. DOI: <http://dx.doi.org/10.14230/joiss275> (http://joiss.karabuk.edu.tr/Makaleler/1323587605_7.%20Abdurrahman%20Karaman-Yrd.Do%C3%A7.pdf) (Erişim Tarihi:23.11.2018)
- Kızıldemir Ö., Öztürk, E., Sarıışık, M. (2014). Türk Mutfak Kültürünün Tarihsel Gelişiminde Yaşanan Değişimler, AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:14, Yıl:14, Sayı:3, 14: 191-210.
- Koçu, N., ve Dereli, M., (2003). Mermerlerin Günümüz Mimarisinde Kaplama (Duvar Döşeme) Elemanı olarak Kullanılması ve Uygulama Sorunları, Türkiye IV.Mermer Sempozyumu (MERSEM'2003), 18-19 Aralık, Ankara.
- Korkmaz, E. (2001). Kentsel açık alanların kullanıcılar tarafından değerlendirilmesi: Beşiktaş örneği. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İ.T.Ü., İstanbul: Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Ana Bilim Dalı.
- Kozak, M. (2014). Bilimsel Araştırma (Tasarım, Yazım ve Yayım Teknikleri), 2. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kurtoğlu, A., Sofuoğlu, S.D., (2013). Mobilya ve Ağaç İşlerinde Kullanılan Ahşap Malzemeleri, Mobilya ve Dekorasyon Dergisi, 118: 62-78.
- Labau, P., (2007). The New Bungalow, Newtown: Taunton Press Inc.
- Lee, H. G., (1990). The Working Woman's Dream Kitchen, White Hall, Va : Betterway Publications.
- MEB (2011). İnşaat Teknolojisi Zemine Karo Kaplamak, Ankara: T.C.: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Media C., (2014). 50 Great Kitchen Design Ideas, Centaur Media, <https://books.google.com.cy/books?id=wkL4AwAAQBAJ&pg=PA23&dq=high+gloss+kitch>

en&hl=tr&sa=X&ved=0ahUKEwip8aH8hujeAhXBiSwKHUUTBrwQ6AEIQTAE#v=onepage&q=high%20gloss%20kitchen&f=false, (Erişim Tarihi: 23.11.2018)

- Nemli, G. (2000). Yüzey Kaplama Malzemeleri ve Uygulama Parametrelerinin Yonga Levha Teknik Özellikleri Üzerine Etkileri, Yayımlanmamış Doktora Tezi, KTÜ, Trabzon: Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Phipps, Ü. (1996). Konut Mutfaklarında Modüler Elemanların Esnek ve Değiştirilebilir Kullanımı, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara: Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Phipps, Ü. (2002). Geleneksel Anadolu Konutundaki Mutfak Kültürünün Günümüz Modüler Mutfak Sistemleri İle İlişkinin Mekânsal Oluşum ve Biçimleniş İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi. Sanatta Yeterlilik Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Prestly, D. R. (2003). Kitchen Remodelling for Dummies, Indianapolis, Indiana: Wiley Publishing Inc. https://books.google.com.cy/books?id=FbtoNmSKTt8C&printsec=frontcover&dq=Kitchen+Remodelling+for+Dummies,&hl=tr&sa=X&ved=0ahUKEwjJ3_HPwvneAhXSp4sKHXTIAGoQ6AEIJjAA#v=onepage&q=Kitchen%20Remodelling%20for%20Dummies%2C&f=false(Erişim Tarihi: 25.11.2018)
- Roberts, J. (2006). Good Green Kitchens: The Ultimate Resource for Creating a Beautiful, Healthy, Eco-friendly Kitchen, Salt Lake City, Layton, Utah: Gibbs Smith Publisher
- Schmidt, U. (2003). Building Kitchen Cabinet, United States of America: The Thaunton Press Inc.
- Sofuoğlu, S.D., Kurtoğlu, A. (2013). Mobilyada Ahşap Malzemenin Önemi ve Yüzey Kalitesi, Ahşabın Tasarım Serüveni Sempozyumu, İstanbul, Türkiye, 23-24 Ekim 2016, 387-401.
- Söğütlü, C. (1998). Konut Mutfak Tezgahlarında Malzemelerin Mekânik Organizasyonunda Ergonomik Yaklaşım, Basılmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Tavşan, F., Küçük, P. (2013). Mutfak Mekânında Kullanılan Tezgâh Malzemelerinin Kullanıcı Tercihleri Açısından İncelenmesi, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Cilt: 14, 1: 57-69.
- URL- 4, (2018). Mutfak Dolaplarında Kullanılan Perde Görseli, <http://www.dekorolog.com/wp-content/uploads/2017/09/tezgah-alti-perdesi-e1506236466843.jpg>, (Erişim Tarihi: 15.11.2018)
- URL-1, (2018). Seramik Tezgah Görseli, <http://schoolreview.co/pictures-of-tile-countertops/>, (Erişim Tarihi: 22.11.2018)
- URL-2, (2018). Lake boya Dolap Görseli, <http://winduprocketapps.com/white-lacquer-kitchen-cabinet/white-lacquer-kitchen-cabinet-incredible-fine-finish-tinted-cabinets-classic-refinishers-intended-for-7/>, (Erişim Tarihi: 15.11.2018)

- URL-3, (2018). Laminat Mutfak Dolapları Görseli, http://gokturkormanurunleri.com.tr/?page_id=162, (Erişim Tarihi: 20.11.2018)
- URL-5, (2018). Kuvars Kompozit Eviye Bilgisi <https://www.franke.com/tr/tr/ks/uzmanlik/malzemeler/tektonite.html>, (Erişim Tarihi: 20.11.2018)
- URL-6, (2018). Granit Eviye, <http://www.dominoxankastre.com/dominox-malta-651-granit-evye-bianco>, (Erişim Tarihi: 13.11.2018)
- URL-7, (2018). Kuvars Kompozit Eviye Resmi, <https://www.franke.com/tr>, (Erişim Tarihi: 22.11.2018)
- URL-8, (2019). Fayans Malzeme Bilgisi, <http://www.stilinsaat.com/fayans-seramik/fayans-ve-seramik-arasindaki-fark-nedir/>, (Erişim Tarihi: 22.11.2018)
- URL-9, (2018). Fayans Görseli, <http://yenievdekorumuz.blogspot.com/2017/05/balkon-fayans-renkleri.html>, (Erişim Tarihi: 20.11.2018)
- Veillette, B. (2007). Kitchen Ideas That Work: Creative Design Solutions For Your Home, Newtown: Taunton Press Inc.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Yıldırım, K. (1999). Konut Mutfaklarının Mekân Ve Donatı Performansa Yönelik Kullanım Sonrası Değerlendirme Modeli, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü.

EXTENDED ABSTRACT

The kitchen is the space where food is cooked, served and stored to maintain continuity of life. In addition to this, kitchen is one of the main spaces that has had a place in the living space from the past to present based on one's cooking and eating habits. Today, the kitchen has become a space where family members meet and spend considerable amount of time in in respect to changes in their way of living. The design of kitchen spaces and materials used in designs change and vary based on user demands, habits, cultural and socio-economic status. In this respect, it is vital to consider the demands and views of the user during the design process of the kitchen. As put by a study conducted by Karaman, Tankut and Yıldırım, not only physiological-psychological needs and habits but also user satisfaction and characteristics of materials used should be attached importance to. The characteristics of materials used in fitted equipments in a kitchen are important in terms of the comfort of the user (Karaman et.al., 2016: 406). At the same time, it is indicated that user demands are of great importance in the production phase of kitchens. Erdinler and Koç (2015) have identified and emphasised in their study that direct consumer demand has a big effect on improving the design of 40% of furniture companies active in the sector. As understood from the explanation, user needs and satisfaction in occupancy are crucial in kitchen designs. In this respect, this study conducted in kitchens of the houses in Lefke, Turkish Republic of Northern Cyprus, has been carried out to evaluate the floor materials, walls and kitchen furniture through the users' perspective. Data such as observation, interviews and documentation has been required based on the aim of the study. Qualitative research method has been used throughout the whole study (Yıldırım and Şimşek, 2016). In this regard, literature review has been made and a questionnaire has been developed based on Post Occupancy Evaluation Method (POE). Post Occupancy Evaluation Method (POE) is a significant method developed for the perspective of space users to channel design and construction phases. This method was developed between 1960-70 by the disciplines examining the physical environment and human behaviours (Bechtel, 1997; Bechtel and Churchman, 2002). POE started to be used in Turkey after 2000. Some research has been

made in universities by using the Post Occupancy Evaluation Method. The study conducted in Beşiktaş district on evaluation of mass housing spaces (Karagenç, 2001), and spaces for the rehabilitation and education of children with spasticity (Gürçan, 2002) by the users, are some of the academic research done in Turkey (Abbasoğlu Ermiyagil and Sunalp Gürçınar, 2015:23-24). Post Occupancy Evaluation Method (POE), either in outdoor or indoor spaces, enables to reorganise the existing spaces based on the convenience of the circumstances and specify user oriented design criteria for prospective spaces (Akad and Çubukçu, 2006; Abbasoğlu Ermiyagil ve Sunalp Gürçınar, 2015:23). Abbasoğlu Ermiyagil and Sunalp Gürçınar conducted a study in 2015 in North Cyprus based on this method regarding playgrounds for children. Users' lack of knowledge on kitchen material selection and issues arisen in the occupancy have been the primary reason of using Post Occupancy Evaluation Method in the research. In October 2018, two researchers of the questionnaire identified the active occupancy of kitchen spaces by the users between 12.00 and 14.00 during the week, and explained the questionnaire briefly to house users living in Lefke. Approximately, 35% of the individuals, who have been explained the aim of the questionnaire, agreed to participate and fifty questionnaires have been made in total. Residential in different periods and their reflection on kitchen materials have determined the kitchen spaces for the questionnaire. Questionnaires made with fifty house users residing in Lefke, Turkish Republic of Northern Cyprus have been evaluated. Statistical data analysis has been made with Excel in the evaluation process. Subheadings in the questionnaire have been grouped in Part I under demographical data (gender, age, marital status, educational background and income status, etc.) and validation rule has been fulfilled. In part II, the views and reason for preference of users on kitchen materials have been presented by the findings under kitchen materials and equipment-related questions (materials used for kitchen worktops and reason for preference, materials used for kitchen cupboard doors and reason for preference, sink types and reason for preference, floor covering materials and reason for preference, wall coverings and reason for preference). It is identified based on the findings that materials are not known well by the users and the most economical materials are preferred. At this point, it is determined that there is no variation between the educational background, economic status, and age group and/or occupational group of the users. As a result, it is agreed as vital that materials should be economical and ecological, should have resistance against chemical materials and matters determining practicability. It is understood that designs to be made in new houses or houses that will be refurbished in Lefke in accordance with the aforementioned data will satisfy the users. Informing the kitchen designers and users about the characteristics of the materials will help the creation of user-friendly kitchen spaces and/or transformation of existing kitchens into user-friendly kitchens while contributing to design and implementation processes. Data and results obtained within the selected scope of this study will be beneficial to the kitchen design decisions which will be developed by the users and designers.